



Dette værk er downloadet fra Danskernes Historie Online

Danskernes Historie Online er Danmarks største digitaliseringsprojekt af litteratur inden for emner som personalhistorie, lokalhistorie og slægtsforskning. Biblioteket hører under den almennyttige forening Danske Slægtsforskere. Vi bevarer vores fælles kulturarv, digitaliserer den og stiller den til rådighed for alle interesserede.

Støt Danskernes Historie Online - Bliv sponsor

Som sponsor i biblioteket opnår du en række fordele. Læs mere om fordele og sponsorat her: <https://slaegtsbibliotek.dk/sponsorat>

Ophavsret

Biblioteket indeholder værker både med og uden ophavsret. For værker, som er omfattet af ophavsret, må PDF-filen kun benyttes til personligt brug.

Links

Slægtsforskerens Bibliotek: <https://slaegtsbibliotek.dk>

Danske Slægtsforskere: <https://slaegt.dk>

Beregning

om

Horsens Skolevæsen

for Aaret 1898

med en Oversigt over Aarene 1894—98

af

Skoleinspektør Chr. Jacobsen.



Horsens Avis' Bogtrykkeri.

Statens pædagogiske Studiesamling
København

Skolekommissionens Medlemmer:

Hr. Pastor Jespersen, Sognepræst, Kom.s Formand.
Hr. Byraadsmedlem, Sagfører E. Jacobsen.

Byraadets Skoleudvalgs Medlemmer:

Hr. Sagfører E. Jacobsen, Formand.
Hr. Smedemejer H. C. Møller, Dbnd.
Hr. Adjunkt A. S. Steenberg.

Beretning

om

Horsens Skolevæsen for Aaret 1898.

Med Udgangen af Aaret 1898 fandtes i Horsens Skoledistrikt 3367 Børn, som havde fyldt det 7de Aar; disse vare saaledes fordelte:

	1898.		1897	
	Børn	pCt.	Børn	pCt.
I Kommunens 3 offentlige Skoler og Seminariets Børne- skole (ialt 2426 Elever)	2373	70,48	2287	68,60
den lærde Skole (143 Elever)	62	1,84	65	1,95
Privatskoler (1073 Elever)	898	26,67	906	27,17
Ajylet	2	0,06	9	0,27
Skoler udenfor Kommunen	3	0,09	4	0,12
Hjemmet undervistes	4	0,12	15	0,45
Landspæge og vedvarende syge	9	0,27	16	0,48
Andre skolepligtige Børn, som ikke bleve underviste	0		3	0,09
Ifke-skolejægende Børn, som have fyldt det 7de Aar efter Indskrivningen den 1/11 98 og derfor ikke ere skolepligtige	16	0,47	29	0,87
	3367		3334	

Antallet af skolejægende Elever var 3644 (1897: 3538; 1896: 3423; 1895: 3324), af hvilke 78 vare konfirmerede, 65 tilrejsende og 166 under 7 Aar.

Den borgerlige Realskole

bestaar af 3 Afdelinger: a) Forberedelsesskolen, som har 2 Trin og bestaar af 3 Klasser, b) Drengeskolen, som har 7 Trin og bestaar af 9 Klasser og c) Pigeskolen med 4 Klasser.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1898.. 245 Dreng og 153 Piger; ialt 398 Elever

Tilgang i Aarets Løb .. 85 — og 49 — „ 134 —

330 Dreng og 202 Piger; ialt 532 Elever.

Afgang i Aarets Løb... 57 — og 38 — „ 95 —

den 31te Decbr. 1898.. 273 Dreng og 164 Piger; ialt 437 Elever.

7 Elever vare tilrejsende, 11 af de øvrige vare konfirmerede og 20 under 7 Aar, saa at de skolepligtige Børns Antal var 399. Middeltallet af Elever i Dreng- og Pigeskolen i Aaret 1898 er 326,1 (1897: 316,9), i Forberedelsesskolen 78,6 (1897: 64,1).

Gymnastikinspektøren, Oberstløjtnant Amfinck, besøgte Skolen den 21de April.

Skolens Aarsprøve holdtes fra den 7de til den 16de Juli.

Den 1ste September oprettedes 2 nye Klasser, nemlig IB. Drengeklasse og IB. Forberedelsesklasse.

Til Almindelig Forberedelseseksamen, som blev afholdt i Juni og Juli Maaneder, indstilledes 5 Elever, som alle bestode.

Almindelig Forberedelseseksamen 1898.

Dimittenderne.	Talst. skriftlig.	Talst. mundtlig.	Engelsk.	Dyst.	Historie.	Geografi.	Regning.	Arimetikk.	Geometri.	Naturhistorie.	Naturfærd.	Arbejdet skriftl. Arbejdet	Points.
J. Alfred Christensen, S. af Portor Christensen Tvingstrup.	mg. + ug. ÷	mg. +	mg.	ug. ÷	ug. ÷	mg. +	mg.	mg. +	mg.	ug.	ug. ÷	111 1/2	
Viktor A. Christensen, S. af Sten- og Billedbugger Christensen i Horsens.	g. +	mg.	g. +	g.	g. +	g. +	ug. ÷	g. ÷	g.	mg.	ug. ÷	mg. +	82
P. Aksel M. Petersen, S. af Jægersløst Peterjen i Horsens.	mg.	mg. +	mg. +	mg.	g.	g. +	mg. +	mg. +	mg. ÷	mg. ÷	ug.	mg. +	103 2/3
Rasmus A. Rasmussen, S. af Skolebetjent Rasmussen i Horsens.	mg. ÷	mg.	mg. +	g. ÷	ug. ÷	mg. +	g. +	g. +	g. +	mg. ÷	ug. ÷	mg. ÷	98 2/3
Esenius A. Sørensen, S. af Bodtermejer Sørensen i Horsens.	mg. ÷	mg. ÷	mg.	mg. +	ug. ÷	mg. +	mg.	mg. +	mg. +	g.	ug.	mg.	103 1/2

Til at bestaa Eksamen kræves 65 Points, til „Bestaaet med Udmærkelse“ 112 1/2 Points.

Besatte Censorer vare cand. philol. B. T. Dahl, København, Adjunkterne Stegmann, Aarhus, og G. Nielsen, Odense, Skolebestyrerne Rybner-Petersen, Esbjerg, og Bøhje, Vandrup; indbudne af Skolen til at deltage i Censuren var Skolebestyrerinde, Frk. M. Schougaard.

Til alm. Forberedelseseksamen er opgivet i

Moderemaal: Ludvig Holberg: „Feppe paa Bjærgen“ og „den politiske Randsstøber“; A. Ohlenschläger: „Gaton Jarl“. Af Sigurd Müllers Læsestykker: Holberg: Brudstykker af „Peder Paars“, Evald: Brudstykker af „Valbers Død“ og „Fislerne“, Wessel: „Smeden og Bageren“, „Hundemordet“ samt Prøver af „Kærlighed uden Strømper“, Waggejen: „Den hængte Tyv“ og Prøver af „Labyrinten“, Grundtvig: „Optrin af Kempelivets Undergang i Nord“, Prøverne af Ohlenschläger (undt. „Roskilde Domkirke“, „St. Hansaftens-Spil“, „Af Nordens Guder“, „Af Valdir hin Gode“), Ingemann, Blicher, Heiberg (undt. „Om Ohlenschläger“), Fru Schlembourg, Hertz, P. M. Møller, Hauch (undt. „Haldor“), Chr. Winther, Carl Bernhard, H. C. Andersen, Paludan Müller, Bloug og Hofstrup.

Engelsk: statarisk: Listovs Læsestykker II. Side 1—204, Kalisch: Engelske Noveller og Skitser I. 1—47, Bonjen: Engelske Digte S. 1—56. ialt ca. 320 Normalsider.

Heraf blev opgivet til mundtlig Prøve: Listovs Læsestykker II. S. 118—161 og 178—204, Kalisch: Engelske Noveller og Skitser I. S. 1—47, Boyjen: Engelske Digte S. 30—56..... ialt ca. 156 Normalfider.

Kurjorist: Løffes Læsebog for Mellemklasser.

Løjf: statarist: Kapers Læsebog for Mellemklasserne S. 130—210 og 231—268, Kaper og Simonjen: Læsebog for de højere Klasser S. 1—36, 107—119, 147—172, 363—366, 383—391, 413—416, 429—435..... ialt 265 Normalfider.

Heraf blev opgivet til den mundtlige Prøve: Kaper og Simonjen: Læsebog for de højere Klasser, alle de ovennævnte Sider.. . ialt 145 Normalfider.

Kurjorist: Haußs Märchen og en Del af Kaper & Simonsens Læsebog for de højere Klasser.

Historie: Blochs Lærebøger for Realskoler.

Geografi: Erslevs Geografi Nr. 2.

Aritmetik: Julius Petersens Lærebog I. (undt. Største Fællesmaal og Mindste fælles Multiplum for Polynomier) og II. indtil Annulliteter.

Geometri: Julius Petersens Lærebog.

Naturhistorie: Lütken: Zoologi Nr. 2, Strøm: Kortfattet Plantelære.

Naturalære: Ellinger: Lærebog i Fysik S. 1—130, 141—246.

Glevernens Fordeling i Klasserne ved Arets Udgang samt Undervisningstimerens Fordeling ses af følgende Tabel:

	Glevernens Antal	Religion	Dansk og Skriftræsning	Skrivning	Begning	Matematik	Historie	Geografi	Naturhistorie	Naturalære	Duff	Engelsk	Tegning	Sundhedslære	Indførelses- øvelse	Haandarbejde	Sang	Gymnastik	Undervisningstimerens Antal
VII. Drengeklasse	9	..	4	...	2	5	4	2	3	3	3	4	2	36
VI. —	13	2	4	1	2	6	3	2	2	2	3	3	2	2	36
V. —	20	2	4	1	3	4	3	2	2	2	3	3	3	2	2	36
IV. —	31	3	5	2	3	3	3	2	2	1	3	3	2	2	2	36
IIIA. —	32	3	7	2	4	2	3	2	2	..	2	3	2	2	2	36
IIIB. —	24	3	7	2	4	2	3	2	2	..	2	3	2	2	2	36
II. —	37	3	7	3	5	..	3	2	2	..	2	2	2	2	2	35
IA. —	32	3	8	4	5	..	2	2	2	1	2	29
IB. —	26	3	8	4	5	..	2	2	2	1	2	29
4. Vigeklasse	29	3	5	1	3	..	3	2	2	..	2	..	2	1	..	8	2	2	36
3. —	29	3	6	2	3	..	3	2	2	..	2	..	2	6	2	2	35
2. —	34	3	6	3	4	..	3	2	2	8	2	..	33
1. —	27	3	7	3	5	..	3	2	2	8	1	..	34
2. Forb. Klasse	15		(1)	(1)														2*	28
IA. Forb. Klasse (Dr.)	18	3	8	3	5	..	2	2	6	1	..	30
IB. Forb. Klasse (Dr.)	32	2	8	4	5	..	1/2	1/2	4/2	2*	24
IA. Forb. Klasse (P.)	27	2	8	4	5	..	1/2	1/2	4/2	4	26
IB. Forb. Klasse (P.)	2																		
	437	41	102	39	63	22	41	29	19	8	30	21	15	1	4	40	22	26	523

Fællestimer ere betegnede med *. Drengene i 2. Fb. have Afskrivning og Skrivning i 2 Timer, medens Pigerne i samme Klasse have Haandarbejde.

Af Hensyn til den i Egl. Anordning af 1. Marts 1895 stillede Fordring om Prøve i Fransk som Betingelse for Udgang til forskellige Lærestalter, er der i 1898 indført Undervisning i dette Sprog for de Elever i Drengeskolens IV.—VII. Klasse, som maatte ønske det. Fransk læses af 3 Elever i IV. Klasse i 3 ugentlige Timer udenfor den almindelige Skoletid.

Skoledagenes Antal har i 1898 været 247.

Skole- forjæmnelser i pCt.	1898.				1897.				1896.			
	per Grund af Skolen	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Salt	per Grund af Skolen	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Salt	per Grund af Skolen	af anden lovlig Grund	uden lovlig Grund	Salt
Drengeskolen	2,45	0,20	0,18	2,93	2,60	0,23	0,22	3,15	2,85	0,28	0,26	3,39
Pigeskolen	3,61	0,28	0,09	3,98	3,35	0,32	0,10	3,77	3,13	0,25	0,16	3,54
Forberedelsesskolen	4,76	0,25	0,22	5,33	4,42	0,50	0,16	5,08	5,88	0,17	0,22	6,27
Hele Skolen	3,23	0,30	0,16	3,69	3,14	0,36	0,17	5,67	3,17	0,26	0,22	3,65

Den maanedlige Betaling for en Elev fra Horsens Kommune er:

i Forberedelsesskolens Klasser	2	Kr	—	Gr
i I Dr. Kl. og 1ste og 2den Pige Klasse	2	—	50	—
i II, III og IV Dr. Kl. og 3die Pige Klasse	3	—	—	—
i V Dr. Kl. og 4de Pige Klasse	3	—	50	—
i VI og VII Klasse	6	—	—	—

For udenbys Elever er Betalingen 2 Kr. højere maanedlig i VI og VII Klasse og 1 Kr. højere om Maanednen i de øvrige Klasser.

Søge to eller flere Børn fra eet Hjem samtidig Skolen betales der for det andet og tredje Barn halvt Kontingent i Drenges- og Pigeskolen og 1 Kr. 50 Øre i Forberedelsesskolen; de øvrige Børn have fri Skolegang.

For Undervisning i Fransk betales 1 Kr. maanedlig.

Fripladser. Ved Skolen findes for Tiden 16 hele og 16 halve Fripladser, som bortgives til Elever i de 5 øverste Drengeskoler og 2 øverste Pige Classer. Desuden kunne flinke Elever i Kommuneskolerne faa Ekstrafriplads i den borgerlige Realskole. Ved Aarets Udgang fandtes 19 saadanne Gratister, og foruden disse havde 7 Lærerbørn Ekstrafriplads. I 1898 har Skolekommissionen givet Ekstrafriplads til 7 Elever i Vestre Kommuneskole, nemlig:

Jens Nikolaj Hansen, Søn af Bøvner Niels Hansen,
 Kristian Karl Sørensen, Søn af Arbmd. Rasmus Sørensen,
 Martin Skov, Plejesøn af Købmand M. Kristensen,
 Karen Marie Jensen, Datter af Murer Søren Jensen,
 Anna Gnevoldsen, Datter af Arbmd. Sejer Gnevoldsen,

Marie Hansen, Datter af Maltgører Hans Nielsen,
 Alvilde Høkker, Datter af Fabrikarbejder Høkker,

og til 3 i Østre Kommuneskole, nemlig:

Alfred Poulsen, Plejesøn af Arbm. Jesper Rasmussen,
 Thorvald Hansen, Søn af Murer Hansen,
 Olga Jensen, Datter af Arbm. Jens Carl Jensen.

Lærerpersonalet bestaar af Overlæreren, som tillige er Skoleinspektør, 7 fast ansatte Lærere, 2 fast ansatte og 1 konstitueret Lærerinde, 2 Timelærere og 5 Timelærerinder.

397 Undervisningstimer bejrges ugentlig af fast ansatte Lærerkrefter og 126 af Timelærere og Timelærerinder. -- Lærere og Lærerinder have tilsammen forsjømt 49½ Dage paa Grund af Sygdom, hvilket er 1,5 pCt af de skolepligtige Dages Antal.

Elevernes Bogsamling bestaar af 882 Bind. Der er udlønt 930 Bind til 51 Laanere.

For Statens Tilskud til Skolens Samlinger, som ydes hvert andet Aar, og som i 1898 udgjorde 135 Kr., er anskaffet:

Metamorphose af Vandfirben og Frø, 1 udstoppet Gøg, 1 do. Agerhøne, 1 do. Søpapegøje, 24 af Lehmanns geografiske Billeder, 6 etnografiske Billeder og 1 Violin med Kasse.

I Tagetagen paa den nye Skolebygning blev indrettet 2 Klasseværelser, hvoraf det ene blev taget i Brug den 1ste Oktober.

Kommuneskolerne

Kommuneskolernes Elever ere fordelt i 3 Skoler, nemlig Vestre og Østre Kommuneskole og Seminariets Børneskole.

Deres Antal var:

den 1ste Januar 1898.... 990 Dreng og 946 Piger; ialt 1936 Elever.

den 31te Decbr. 1898.... 1022 — og 967 — ; — 1989 —

Forøgelsen i Aarets Løb... 32 Dreng og 21 Piger; ialt 53 Elever.

Den 14de April oprettedes 1 Drengeklasse ved Vestre og 1 Pigeklasse ved Østre Kommuneskole.

I de to Kommuneskoler fandtes ved Aarets Udgang 1022 Dreng og 880 Piger fordelt i 30 Drengeklasser og 26 Pigeklasser. Da de to Kommuneskoler kunne rumme 68 Klasser, er der endnu Plads til 12 Klasser.

Undervisningstidens Fordeling ses af følgende Tabel:

	Religion	Dans og Skriftlesning	Regning	Skrivning	Historie	Geografi	Naturhistorie	Regning	Sang	Alfabetisk overset	Haandarbejde	Gymnastik	Det samlede Antal
VI Drengeklasse	3	6	3	2	2	2	1	2	1	2	2	24
V —	3	6	3	2	2	2	1	2	1	2	2	24
IV —	3	7	4	2	2	2	1	1	2	2	24
III —	3	7	4	3	2	1	2	2	24
II —	2	10	5	3	1	1	2	2	24
I —	2	8	5	5	4/2	2	24
6. Pigeklasse	3	6	3	2	2	2	1	1	4	24
5. —	3	6	3	2	1 1/2	1 1/2	1	4	2	24
4. —	3	6	3	2	1 1/2	1 1/2	1	4	2	24
3. —	3	6	3	2	1	2	1	4	2	24
2. —	2	8	5	3	1	1	4	24
1. —	2	8	4	4	4/2	4	24

Ved hver Skole anvendes desuden en Time ugentlig til Sammenhang.

Sprogundervisning. For at lette Elever i Kommuneskolerne Overgangen til den borgerlige Realskole som Ekstragratisler, tilbydes der flinke Elever i Kommuneskolernes 3de og 4de Drengeskasser fri Undervisning i Tysk og Engelsk i 4 ugentlige Aftentimer. Denne Undervisning har været søgt af 36 Elever.

Kommuneskolernes Sparekasse, som er oprettet i 1874 af Overlærer Loft, havde ved Regnskabsaarets Udgang den 31/12 1898 1110 Sparere med Kr. 14,718.₂₆. I det forløbne Regnskabsaar er indbetalt Kr. 5378.₈₇ og udbetalt Kr. 5970.₄₆.

Bespisning af fattige Skolebørn paa Skolen fandt Sted fra den 7de Februar til den 16de Marts. 328 Børn bleve bispiste med 3531 Portioner Mad. Udgiften dertil var Kr. 595.₈₀. Kommunens Tilskud var 400 Kr.

I hvor stor Udstrækning Kommuneskolernes Elever ere sysselsatte med Arbejde udenfor Hjemmene, vil fremgaa af følgende Oversigt, som viser Forholdene den 31. Decbr. 1898.

	Antal Børn			Procentvis		
	paa Ga- brikker	i By- pladser	Salt	paa Ga- brikker	i By- pladser	Salt
Af 1022 Dreng	156	271	427	15. ₂	26. ₅	41. ₇
— 967 Piger	48	275	323	5. ₀	28. ₄	33. ₄
Af IV, V og VI Dr.-Klassernes 441 Elever	121	195	316	27. ₄	44. ₂	71. ₆
— 4de, 5te og 6te Pige-Klassernes 418 —	39	203	242	9. ₃	48. ₆	57. ₉

Af de 546 Elever, som have Bypladsjer, ere 340 bundne i deres Pladsjer 6, 7, 8 eller endnu flere Timer daglig, medens kun 97 indbringes Tid til Lektjelæsning i Bypladsjen. Det kan derfor ikke forundre, at der lyder stærke Klager over, at en stor Del af Kommuneskolernes Elever møde uforberedte i Skolen og ere dvæst i Undervisningstimerne. Mange Forjømmelser fyldes Bypladsjer, som lægge Beslag paa Børnene i jelve Skoletiden.

I. Vestre Kommuneskole

bestaar af 16 Drengelasjer, nemlig Ia, Ib, Ic, IIa, IIb, IIc, IIIa, IIIb, IIIc, IVa, IVb, IVc, Va, Vb, VIa og VIb, og 12 Pigeelasjer, nemlig 1a, 1b, 2a, 2b, 3a, 3b, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a og 6b.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1898.. 531 Dreng og 419 Piger; ialt 950 Elever

Tilgang i Aarets Løb .. 121 — og 117 — ; — 238 —

652 Dreng og 536 Piger; ialt 1188 Elever

Afgang i Aarets Løb... 135 — og 132 -- ; ialt 267 --

den 31te Decbr. 1898.. 517 Dreng og 404 Piger; ialt 921 Elever

5 Elever vare under 7 Aar. 3 Følge Lov af 2/5,55 § 3 udstredes 6 Piger. Middeltallet af Elever var 937, og Børnetallet pr. Drengelasje i Gennemjuit 33,2, pr. Pigeelasje 34,2. Skolen har haft 247 Skoledage.

Skoleforjømmelserne i pCt.	1898	1897	1896
Paa Grund af Sygdom	3,26 pCt.	3,50 pCt.	4,05 pCt.
Af anden lovlig Grund	0,78 —	0,76 —	0,61 —
Uden lovlig Grund	1,00 —	1,14 —	1,24 —
Ialt :	5,14 pCt.	5,40 pCt.	5,90 pCt.

Skolemulkterne beløb sig til Kr. 150,48 (1897: Kr. 185,97, 1896: Kr. 144,49).

Skolens Aarsprøve holdtes den 24de Marts—2den April.

Gymnastikinspektøren besøgte Skolen den 21de April.

Lærerpersonalet bestaar af Overlæreren, 7 fast ansatte Lærere, 3 fast ansatte og 2 konstituerede Lærerinder, 4 Timelærere og 3 Timelærerinder.

Det faste Lærerpersonale underviste 474 Timer ugentlig, Timelærerne og Timelærerinderne 199 Timer.

Lærerne og Lærerinderne have forjunt 234½ Dage paa Grund af Sygdom, hvilket er 5 pCt. af de skolepligtige Dages Antal.

Børnenes Bogsamling bestaar af 280 Bind; der er gjort 146 Udlaan til 16 Lærere.

II. Østre Kommuneskole

bestaar af 14 Drengeskjoler, nemlig Ia, Ib, IIa, IIb, IIc, IIIa, IIIb, IV a, IV b, IVc, Va, Vb, VI a og VIb, og 14 Pigeskoler, nemlig Ia, Ib, Ic, 2a, 2b, 3a, 3b, 3c, 4a, 4b, 5a, 5b, 6a og 6b.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1898.. 459 Dreng og 454 Piger; ialt 913 Elever
Tilgang i Aarets Løb .. 161 — og 130 — ; — 291 —

620 Dreng og 584 Piger; ialt 1204 Elever
Afgang i Aarets Løb... 115 — og 108 — ; — 223 —

den 31te Decbr. 1898.. 505 Dreng og 476 Piger; ialt 981 Elever

9 Elever vare under 7 Aar. I Følge Lov af 2/5 55 § 3 udsføres 4. Middeltallet af Elever var 966, og Børnetallet pr. Drengeskole i Gennemsnit 35,1, pr. Pigeskole 34,5.

Skolebagenes Antal er 247.

Skoleforholdene i pCt.	1898	1897	1896
Paa Grund af Sygdom	3,14 pCt.	3,78 pCt.	4,58 pCt.
Af anden lovlig Grund	0,76 —	0,96 —	0,98 —
Uden lovlig Grund	0,79 —	0,74 —	0,65 —
Ialt	4,69 pCt.	5,48 pCt.	6,21 pCt.

Skoledagene beløb sig til Kr. 106,04 (1897: Kr. 111,96, 1896: Kr. 70,15).

Skolens Aarsprøve holdtes den 24de Marts—2den April.

Lærerpersonalet bestaar af Overlæreren, 3 fast ansatte og 4 konstituerede Lærere, 7 fast ansatte Lærereinder, 1 Timelærer og 4 Timelærereinder.

Det faste Lærerpersonale underviste 566 Timer ugentlig, Timelærere og Timelærereinder 107 Timer.

Lærerpersonalets Sygedage udgjorde ialt 28½ Dage, hvilket er 0,11 pCt. af de skolepligtige Dages Antal.

Børnenes Bogsamling bestaar af 214 Bind; der er gjort 664 Ublaar til 59 Laanere.

III. Seminariets Børneskole,

i hvilken der kun maa optages Pigebørn, som henvises til den fra Kommuneskolerne, bestaar af 3 Klasser.

Elevernes Antal udgjorde:

den 1ste Januar 1898..... 73 Piger

Tilgang i Aarets Løb

24 —

97 Piger

Afgang i Aarets Løb

10 —

den 31te Decbr. 1898..... 87 Piger

1 Elev var under 7 Aar. Middeltallet af Elever var 84,4.
1ste og 2den Klasse have 24 og 3die Klasse 26 ugentlige Undervisningstimer.
Skoledagenes Antal var 247.

Skoleforsømmelserne i pCt.	1898	1897
Paa Grund af Sygdom	4,84 pCt.	3,72 pCt.
Af anden lovlig Grund	1,06 —	0,59 —
Uden lovlig Grund	0,66 —	0,45 —
Ialt	6,56 pCt.	4,76 pCt.

Skolemulkterne beløb sig til Kr. 2,90.

Lærerpersonalet bestaar af de 3 eksam. Lærereinder, Fru Buchwald, Frk. Skotte og Frk. E. Jensen, og Gymnasitil lærerinde, Frk. E. Waagepeterfen.

Kommunens Tilskud — 25 Kr. aarlig pr. Barn — var Kr. 2110,42.

Eleverne faa varmt Brusebad hver Uge paa Seminariet.

Lærerpersonalet ved Kommunens Skoler den 31/12 1898.

Navn.		Jodtidsaar	Undervist ved Kortens Skolevæsen siden	Fast ansat ved Kortens Skolevæsen fra	Løn eller Regl. af $\frac{2}{3}$ og Skolepenge	Skolen. (B = den borgerl. Realskole. V = Vestre Kommuneskole. Ø = Østre Kommuneskole).
Skoleinspektør:						⌘
1	Chr. Jacobsen, Overlærer ved den borgerlige Realskole	1849	15/5 93	15/5 93	2875	18 Timer ved B.
Overlærere:						} og Bolig.
2	D. C. Glud	1839	12/10 60	12/10 60	2400	
3	P. C. Nyholm	1840	15/11 62	15/11 62	2400	24 Timer ved V.
Andre fast ansatte Lærere:						
4	A. P. C. Sammers	1832	15/11 58	15/11 58	2200	V.
5	N. Hansen	1843	1/12 67	1/12 67	2200	B.
6	J. P. Vedel Jensen	1847	17/7 71	17/7 71	2200	V.
7	E. Birch	1849	1/1 74	1/1 74	1700	B.
8	G. C. Meyer	1849	23/2 75	23/2 75	1700	V.
9	M. Petersen	1860	1/1 83	1/1 83	1700	V.
10	L. Henriksen	1836	17/5 88	17/5 88	1500	Ø.
11	A. Jensen	1865	1/5 89	1/5 89	1200	B.
12	J. M. Nalbach	1861	1/1 90	1/1 90	1200	B.
13	K. M. Markusen	1868	1/5 90	1/5 90	1200	B.

	Navn.	Fødselsaar	Undervist ved Hortens Efterskolen siden	Faßt ansat ved Hortens Efterskolen fra	Løn efter Regt. af $\frac{1}{3}$ 96 Efterskolepenge	Stolen. (B = den borgert. Realskole. V = Bestre Kommuneskole. Ø = Østre Kommuneskole.)
14	P. M. Larsen	1864	$\frac{15}{10}$ 89	$\frac{1}{9}$ 90	1200	B.
15	J. P. Nielsen	1851	$\frac{1}{9}$ 90	$\frac{1}{9}$ 90	1200	Ø.
16	N. Secher Markussen	1870	$\frac{6}{11}$ 93	$\frac{30}{3}$ 95	1000	B.
17	Joh. Langfjer	1868	$\frac{1}{5}$ 94	$\frac{16}{10}$ 96	1000	V.
18	C. J. Larsen	1872	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{16}{10}$ 96	1000	V.
19	Joh. A. Væstfæd	1872	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{16}{10}$ 96	1000	V.
20	Stefan Petersen	1873	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{16}{10}$ 96	1000	Ø.
Konstituerede Lærere:						
21	C. A. Stjerne	1872	$\frac{1}{5}$ 94	$\frac{11}{1}$ 98	900	Ø.
22	J. Chr. Hoyer	1873	$\frac{26}{11}$ 96	$\frac{11}{1}$ 98	900	Ø.
23	A. Larsen	1874	$\frac{1}{6}$ 97	$\frac{29}{9}$ 98	900	Ø.
24	P. Stenum	1871	$\frac{14}{4}$ 98	$\frac{18}{11}$ 98	900	Ø.
Faßt ansatte Lærerinder:						
25	Enkefru M. Rasmussen	1847	$\frac{1}{5}$ 70	$\frac{7}{9}$ 76	1200	Ø.
26	Frk. J. Mortensen	1853	$\frac{1}{1}$ 83	$\frac{1}{1}$ 83	1100	Ø.
27	" A. Loft	1859	$\frac{1}{1}$ 83	$\frac{1}{1}$ 83	1100	V.
28	" N. Oleen	1861	$\frac{1}{6}$ 85	$\frac{1}{5}$ 85	1000	B.
29	" J. Rjer	1861	$\frac{1}{11}$ 85	$\frac{14}{3}$ 87	1000	Ø.
30	" N. Christensen	1855	$\frac{1}{5}$ 90	$\frac{1}{5}$ 90	800	Ø.
31	" A. Wang	1864	$\frac{1}{11}$ 88	$\frac{1}{1}$ 91	800	Ø.
32	" E. Thomsen	1869	$\frac{8}{11}$ 94	$\frac{1}{1}$ 96	750	V.
33	" K. Krogh	1870	$\frac{1}{4}$ 95	$\frac{1}{1}$ 96	750	Ø.
34	" D. Johansen	1872	$\frac{1}{4}$ 95	$\frac{16}{10}$ 96	750	B.
35	" E. Kragh	1868	$\frac{1}{1}$ 96	$\frac{16}{10}$ 96	750	Ø.
36	" C. Müller	1859	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{16}{10}$ 96	750	V.
Konstituerede Lærerinder:						
37	Frk. J. Henichel	1864	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{11}{1}$ 98	750	V.
38	" K. Critsen	1874	$\frac{11}{4}$ 96	$\frac{29}{9}$ 98	750	V.
39	" J. Mathiasen	1869	$\frac{20}{8}$ 96	$\frac{29}{9}$ 98	750	B.
Timelærere:						
1	Holger Petersen	1876	$\frac{14}{4}$ 98	24	—	V. (Bifar fra $\frac{7}{1}$ - $\frac{13}{4}$ 98).
2	N. Mortensen	1873	$\frac{14}{4}$ 98	24	—	V.
3	J. Poulsen	1874	$\frac{1}{9}$ 98	24	—	B.
4	J. Baurrup Hansen	1875	$\frac{18}{11}$ 98	24	—	V. (Bifar fra $\frac{1}{9}$ - $\frac{17}{11}$ 98).
5	J. P. Jesen, Gymnastiklærer...	1857	$\frac{1}{10}$ 90	40 $\frac{4}{5}$	—	B. 18 Tim., D. 24 Tim.
6	B. Larsson	1876	$\frac{1}{9}$ 98	24	—	V. 21 Timer.

Navn		Fødselsaar	Undervist ved Horsens Skoleveesen siden	Maatlig Lon for hver ugentlig Time.	Skolen. (B = den borgerl. Realskole. V = Vestre Kommuneskole. Ø = Østre Kommuneskole).
Timelærerinder:					
7	Frk. C. Gejl	1873	14/4 98	21	V.
8	" M. Sørensen	1874	1/9 98	21	B. 13 Tim. Ø. 25 Tim.
9	" F. Rofs	1869	11/4 96	21	B. 35 Timer.
10	Fru Waagepeterjen, Gymnastik- lærerinde	1839	1/1 83	36	B. 4 Tim., V. 12 Tim. Ø. 14 Timer.
(assjiteret af Frøkn. N. og E. Waagepeterjen)					
11	Frk. A. Rasmussen, Haandgerningsl.	1857	7/1 83	20	V 20 Timer.
12	" L. Andersen, Haandgerningsl.	1866	1/11 84	20	B. 16 Tim., Ø. 20 Tim.
13	" D. Heckscher	1858	1/9 89	21	B. 4 Timer.
14	" H. Møller	1874	1/6 98	21	Ø. 24 T. (Bifar 14/4 - 31/8 98)

Lærernes og Lærerindernes Andel i Skolepenge (jfr. Lov af 8de Marts 1856 § 11) har udgjort Kr. 82,60.

Forandringer i Lærerpersonalet i Aarets Løb:

- Afgang:** Den 1ste Januar blev Lærer Bengten efter egen Ansøgning afskediget med Pension. Den 16de Juli opgav Frk. H. Jacobsen sine Timer ved Skoleveesenet. Den 31te Juli blev Frk. S. Dabelsten entlediget fra sit Lærerindeembede, da hun ønskede at flytte til København. Den 31te August blev Frk. Atterup paa Grund af Svagthed afskediget med Pension.
- Ny Dverlærer:** Den 14de Juli blev Lærer P. E. Nyholm, Horsens, beklippet af Kongen til Dverlærer ved Vestre Kommuneskole.
- Fast Ansættelse:** Den 11te Januar bleve de konstituerede Lærerinder, Frk. E. Thomsen og Frk. K. Krogh fast ansatte, og ligeledes den 21de Oktober de konstituerede Lærere, Langkjær, C. J. Larsen, Bæksted og St. Pedersen, og de konstituerede Lærerinder, Frøkn. Johansen, Kragh og E. Müller.
- Konstitution i faste Embeder** meddeltes den 11te Januar til Timelærerne Stjerne og Hoyer og Timelærerinde, Frk. Henschel, den 29de September til Timelærer A. Larsen og Timelærerinderne, Frk. K. Erikken og Frk. J. Mathiasen, og den 18de November til Timelærer P. Stenum.
- Tilgang:** Den 14de April blev Seminarist Holger Petersen, som havde været Vikar i et ledigt Embede fra 7/1 98, og Seminaristerne Peder Stenum og Rasmus Mortensen Timelærere med fuldt Timetal. Den 1ste September blev Seminarist Immanuel Poulsen Timelærer og eksam. Lærerinde, Frk. Minna Sørensen Timelærerinde med fuldt Timetal.

Tilgang: Den 1ste September overtog Seminarist Wilhelm Larsson 21 Timer ved Vestre Kommuneskole, og eksam. Lærerinde, Frk. Helga Møller 24 Timer ved Østre Kommuneskole.

Den 29de September blev eksam. Lærerinde, Frk. Cathrine Gejl, til hvem der var overdraget 21 Timer fra den 14/4 98, Timelærerinde med fuldt Timetal.

Den 18de November blev Seminarist Jens Bantrup Hansen, som havde været Vikar i et ledigt Embede fra 1/9 98, Timelærer med fuldt Timetal.

Feriekurjus: Lærer K. M. Marfusjen i Engelse, Lærer A. S. Marfusjen i Tegning, Gymnastiklærer Jesen i Boldspil og ordnede Lege.

	Skolebetjentene	Todjetsaar	Overtaget Bestillingen	Pengefon	Skolens Navn.
1.	J. C. Christensen.....	1849	1/9,82	920 Kr.	Østre Kommuneskole
2.	J. C. Rasmussen.....	1848	1/4,84	920 —	Vestre Kommuneskole
3.	A. Mortensen.....	1857	1/4,85	900 —	Den borgl. Realskole

Udgiften til Skolevæsenet.

Den budgetterede Udgift til Horsens Skolevæsen i 1898 er.....	Kr. 79,718, ⁹³
Renter af Laan.....	— 6689, ⁹⁴
Uddrag paa Laan.....	— 6281, ⁶⁶
Indretning af nye Skolestuer ved den borgl. Realskole og Udvidelse af Skolebetjentens Bolig sammesteds.....	— 2212, ³¹
	Kr. 94,902, ⁸⁴
Skolekontingent ved Betalingskolen.....	— 9455, ²⁰
Den samlede Udgift i 1898 bliver omtrent.....	Kr. 85,447, ⁶⁴

Driftsudgiften til de 3 kommunale Skoler (3: den budgetterede Sum ÷ Tilskud til Seminariets Børneskole og den Rosing-Næderske Aftenskole og Skolekontingentet) vil omtrent blive Kr. 68,013,⁷³ (i 1897: Kr. 67,480,⁷³; i 1896: Kr. 65,703,³⁷). Naar denne Sum deles med Middelsbørneantallet, som har været 2308 (i 1897: 2240; i 1896: 2151), bliver Udgiften pr. Barn ca. 29 Kr. 47 Øre (i 1897: Kr. 30,¹³; i 1896: Kr. 30,⁵⁵).

Ny Skoleplan. Den 29de August 1898 approberedes af Ministeriet for Kirke- og Undervisningsvæsenet en ny Plan for Horsens kommunale Skolevæsen.

Til den Rosing-Næderske Aftenskole, som giver fri Undervisning i Dansk, Regning og elementær Bogføring fortrinnsvis til Haandværkslærlinge, yder Kommunen et aarligt Tilskud af 150 Kr. foruden Lokale, Lys og Varme. Skolen frekventeres i Vinter af 42 Elever, hvoraf 28 vare konfirmerede og 14 ukonfirmerede.

Legater for Skolebørn:

Justermester Elkjærs Legat, af hvilket 36 Kr. anvendes til Klæder og Skolepenge for en fattig Dreng.

Jens Jørgen Lindvigs Legat, hvoraf 40 Kr. anvendes til Konfirmationshjælp for Børn i Kommuneskolerne.

Barbara Jochumsens Legat, hvoraf 232 Kr. fordeles lige mellem 6 Børn af Haandværkere for at hjælpe dem til en bedre Skoleundervisning.

Privatskolerne.

Den 1ste Januar 1898 fandtes i Horsens Kommune 24 private Skoler (med 1061 Elever), i hvilke der undervistes Børn over 7 Aar. I Aarets Løb er der nedlagt 2 og oprettet 1 Skole, saa at der ved Aarets Udgang fandtes 23 private Skoler med 1073 Elever. Af disse vare 5 Drengeskoler, 6 Pigeskoler; 12 havde Elever af begge Køn.

	Bestyrer	Beliggenhed	Antal Klasser	Elevantal		Skoleplig- tige Elever
				Dreng	Piger	
I. Skoler med afslut- tende Undervisning.						
1	Frf. Schougaard	Rildegade	9		126	108
2	Pastor Kerff	Kath. Skole, Nørreg. 19	4	55	50	100
3	Frf. M. Jensen	Smedegade 26	7		100	92
4	Frf. E. Lassen	Nædersgade 5	7		88	70
5	Fru Mann	Søndenaagade 14	5		78	67
6	Lærer J. Hansen	Nysesgade 2	2	36	22	58
7	Frf. T. Thorsten	Smedegade 46	1		20	20
II. Forberedelsesskoler.						
8	Frf. N. Dyrrebye	Rildegade	4	73		59
9	Overlærer Jacobsens og Adjunkt Steenberg	Den lærde Skoles Forb- Klasser, Havnealleen . .	2	56		52
10	Frf. M. Christensen	Smedegade 89	3	11	39	45
11	Frf. S. Therkelsen	Smedegade 31	3	48		38
12	Fru A. Madsen	Stefansgade 20	2	23	25	34
13	Frf. M. Fangel	Vestergade 3	2	17	18	29
14	Frf. Gad	Nædersgade 1	3	37		27
15	Frf. Vestergaard	Havnealleen 5	2	22	7	22
16	Frf. S. Andersen	Slotsgade 15	1	11	17	17
17	Frf. A. Hansen	Nagade 15	1	5	14	13
18	Frf. M. Nielsen	Søndenaagade 14	1	8	11	12
19	Frf. Darling	Rildegade 9	1	12		10
20	Frf. N. Christensen	Allégade 19	1		12	10
21	Frf. C. Dyrrebye	Rattehund 3	1	1	6	7
22	Wd. Stouberg	Frederiksgade 23	1	9	7	4
23	Wd. K. Jørgensen	Rattehund 22	1	5	4	4

Ved Frf. Schougaards Pigeskole afholdtes aln. Forberedelseseksamen i Marts—April Maanedet.

Ved Frf. Schougaards og Frf. Lassens Pigeralskoler oprettedes i 1898 ved hver Skole to Fripiladser, som betales af Horsens Kommune.

Overfigt over Jemaaret 1894—98.

Skolepligtige Børn i Horsens Kommune:

	I Horsens lærde Skole.	I den borgerlige Realskole.	I Kommune- skolerne (og Seminarie- tets Børneskole).	I Privat- skolerne.	I Hjemmet, Ulystet og andre Kommuners Skoler.	Iugen Under- visning (Eg- dom m. m.).	Ialt.
1/1 1894	48 = 1,7 pCt.	307 = 10,67 pCt.	1614 = 57,03 pCt.	820 = 29,10 pCt.	18 = 0,64 pCt.	23 = 0,71 pCt.	2830
1/1 1895	51 = 1,7 —	299 = 10,07 —	1701 = 57,43 —	873 = 29,5 —	13 = 0,43 —	25 = 0,87 —	2962
1/1 1896	49 = 1,59 —	307 = 9,97 —	1776 = 57,64 —	898 = 29,15 —	18 = 0,56 —	33 = 1,07 —	3081
1/1 1897	42 = 1,33 —	332 = 10,52 —	1816 = 58,47 —	893 = 28,29 —	15 = 0,48 —	29 = 0,91 —	3157
1/1 1898	65 = 1,95 —	358 = 10,73 —	1929 = 57,86 —	916 = 27,17 —	28 = 0,84 —	48 = 1,44 —	3334
13/12 1898	62 = 1,81 —	399 = 11,85 —	1974 = 58,63 —	898 = 26,67 —	9 = 0,27 —	25 = 0,74 —	3367

I Jemaaret er de skolepligtige Børns Antal steget med 19 pCt., Kommunefskolernes Elevantal med 22,3 pCt., den borgerlige Realskoles med 30 pCt. og Privatskolerne med 9,5 pCt. Da Indbyggerantallet i Horsens er steget i Jemaaret fra 17,743 til 20,280, altsaa med 14,3 pCt., vil det ses, at Børnetallet i Kommunefskolerne vokser hurtigere end Kommunens Indbyggerantal og det hele Antal af skolepligtige Børn.

Antallet af Klasser i Kommunens Skoler og Middeltallet af Elever i Klasserne:

	Middeltallet af Elever i Kommunefskolernes Klasser.	Klasser i den borg. Realskole.	Klasser i de to Kommunefskoler.	Klasser i Seminarie- tets Børne- skole.	Hvor mange Klasser i alt?
1/1 1894	36,7	12	41		56
1/1 1895	36,2	12	47		59
1/1 1896	37,0	12	48		60
1/1 1897	34,2	14	54		68
1/1 1898	34,5	14	54	2 1/2	70 1/2
13/12 1898	34,0	16	56	3	75

Skoleforjæmmelser, beregnede i pCt., og Skolebøder:

	Den borgl. Realskole				Vestre Kommunefskole				Østre Kommunefskole				Seminarie- tets Børneskole				Skolebødernes Beløb	Differende Dage
	Egghom	Uden lov- lig Grund	Uden lov- lig Grund	Ialt	Egghom	Uden lov- lig Grund	Uden lov- lig Grund	Ialt	Egghom	Uden lov- lig Grund	Uden lov- lig Grund	Ialt	Egghom	Uden lov- lig Grund	Uden lov- lig Grund	Ialt		
1894	3,63	0,36	0,22	4,21	4,12	0,32	2,01	6,45	4,27	1,50	0,61	6,38					240,16	
1895	3,66	0,43	0,25	4,34	4,28	0,41	1,50	6,19	5,23	1,40	0,58	7,21					28,31	1624
1896	3,17	0,26	0,22	3,65	4,05	0,61	1,24	5,90	4,58	0,98	0,65	6,21					214,64	1684
1897	3,14	0,36	0,17	3,67	3,50	0,76	1,14	5,40	3,78	0,96	0,74	5,48	3,72	0,50	0,45	4,76	298,54	2149
1898	3,23	0,30	0,16	3,69	3,36	0,78	1,00	5,14	3,14	0,76	0,70	4,60	4,84	1,16	0,66	6,56	250,42	2123

Driftsudgiften til de 3 kommunale Skoler og Udgiften pr. Barn i disse Skoler fremgaa af følgende Oversigt:

1894.	59,247 \mathcal{K}	29 \mathcal{K} 70 Ø pr. Barn
1895.	58,193 —	27 — 98 — — —
1896.	65,703 —	30 — 55 — — —
1897.	67,480 —	30 — 13 — — —
1898.	c. 68,013 —	c. 29 — 47 — — —

I Hemaaret 1894—98 har der i Lærerpersonalet været en Tilgang af 29 (14 Lærere og 15 Lærerinder) og en Afgang af 19 (8 Lærere og 11 Lærerinder); af disse ere 2 Lærere afgaaede ved Døden. Tilvæksten af Lærerkrafter vil fremgaa af følgende Tal:

	Tal ansatte Lærere og Lærerinder	Time-lærere og Time-lærerinder	Tal
1ste Januar 1894 ..	32	11	43
— 1895 ..	32	13	45
— 1896 ..	32	12	44
— 1897 ..	38	13	51
— 1898 ..	38	13	51
31te Decbr. 1898 ..	39	14	53

De vigtigste Forandringer, vedrørende Kommunens Skolevæsen i 1894—98.

1894. Kommunen købte afd. Optikus Justsens Have til Udvidelse af den borgl. Realskole. Den 4de Maj omordnedes de to Kommuneskoler efter et af Ministeriet under 19de April approberet Forslag til Forandring i Skoleplanen og indførtes en ny Undervisningsplan ved disse Skoler. Den 20de August indførtes en ny Undervisningsplan ved den borgl. Realskole med Afslutning i V Dr.- og 4de Pigeklasse og relativ Afslutning i III Dr. Kl., samtidig udvidedes Undervisningen i Naturhistorie og Tegning samt indførtes Undervisning i Naturlære i IV og V Dr. Kl.
1896. Den 9de Marts approberede Ministeriet et nyt Lønningsregulativ med stigende Skala for Lærerpersonalet. Den 11te April indviedes en ny Skolebygning og et Gymnastikhus ved Vestre Kommuneskole. Samme Dag indførtes en ny Skolegangsorden ved Kommuneskolerne. Den 20de Aug. indviedes en ny Skolebygning ved den borgl. Realskole. Den 20de Aug. oprettedes 2 Forberedelsesklasser ved den borgl. Realskole.

1897. Den 1ste Januari traadte nye Lønningsregler for Skolebetjentene i Kraft.
Den 6. April oprettedes Seminariets Børneskole.
En Lærebogsamling oprettedes.
1898. Undervisning i Fransk indføres ved den borgl. Realskole.
Den 29de Aug. approberede Ministeriet en ny Plan for Hørsjens kommunale Skolevæsen.
Hørsjens Skoleinspektorat, Marts 1899.

Chr. Jacobsen.